

Na temelju članka 62. stavak 1. točka 15) Zakona o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, br. 72/09, 20/14 - US, 55/14 i 47/18),

Republička izborna komisija, na sjednici održanoj 5. rujna 2022. godine, donijela je

## **U P U T S T V O**

### **ZA PROVOĐENJE NEPOSREDNIH IZBORA ZA ČLANOVE NACIONALNIH SAVJETA NACIONALNIH MANJINA**

#### **I. UVODNA ODREDBA**

##### **Članak 1.**

Ovim uputstvom pobliže se uređuje postupak provođenja neposrednih izbora za članove nacionalnih savjeta nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu: izbori).

#### **II. TIJELA ZA PROVOĐENJE IZBORA**

##### **Članak 2.**

Tijela za provođenje izbora su Republička izborna komisija i birački odbori.

##### **Republička izborna komisija**

##### **Članak 3.**

(1) Republička izborna komisija (u daljnjem tekstu: Komisija) obavlja poslove koji su određeni Zakonom o nacionalnim savjetima nacionalnih manjina i ovim uputstvom.

(2) Komisija može ovlastiti svog člana ili zamjenika člana (u daljnjem tekstu: koordinator) da u upravnom okrugu i gradu Beogradu obavlja u ime Komisije pojedine radnje koje su u vezi s organizacijom, pripremom i provođenjem izbora, odnosno glasanja.

##### **Radna tijela Komisije**

##### **Članak 4.**

(1) Za pružanje tehničke pomoći u organiziranju izbora, Komisija formira radna tijela Komisije (u daljnjem tekstu: radna tijela).

(2) Radno tijelo se formira za teritorij jedne ili više jedinica lokalne samouprave, kao i za teritorij jedne ili više gradskih općina grada Beograda.

(3) Radna tijela nisu tijela za provođenje izbora, već isključivo obavljaju poslove koji su predviđeni ovim uputstvom.

(4) Radna tijela:

1) brinu o uređenju biračkih mjesta;

2) primaju izborni materijal od koordinatora i predaju ga biračkim odborima prije glasanja;

3) preuzimaju izborni materijal od biračkih odbora nakon glasanja i predaju ga koordinatorima;

4) pružaju podršku biračkim odborima na provođenju glasanja na dan izbora;

5) obavljaju i druge poslove u skladu s ovim uputstvom i posebnim aktima Komisije.

### **Sastav radnog tijela**

#### **Članak 5.**

(1) Radno tijelo čine članovi imenovani na prijedlog načelnika općinske/gradske uprave odnosno načelnika općinskog/gradskog tijela uprave nadležnog za izborne poslove i načelnika tijela uprave gradske općine grada Beograda (u daljnjem tekstu: načelnik uprave) iz reda osoba s visokim obrazovanjem zaposlenih u javnom sektoru (državna tijela, tijela teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, ustanove, javna poduzeća). Prilikom predlaganja kandidata za članove radnih tijela, prednost treba dati osobama upisanim u posebne biračke popise nacionalnih manjina koje imaju visoko obrazovanje u području pravnih znanosti i iskustvo u provođenju izbora.

(2) Ako se radno tijelo formira za teritorij jedne jedinice lokalne samouprave koja ima do deset biračkih mjesta, radno tijelo ima tri člana.

(3) Ako se radno tijelo formira za teritorij jedne jedinice lokalne samouprave koja ima od deset do 20 biračkih mjesta, radno tijelo ima pet članova.

(4) Ako se radno tijelo formira za teritorij jedne jedinice lokalne samouprave koja ima preko 20 biračkih mjesta, radno tijelo ima sedam članova.

(5) Ako se radno tijelo formira za teritorij više jedinica lokalne samouprave, odnosno više gradskih općina grada Beograda, radno tijelo ima onoliko članova koliko jedinica lokalne samouprave, odnosno gradskih općina obuhvaća, koji se imenuju na prijedlog načelnika uprava svake od obuhvaćenih jedinica lokalne samouprave odnosno gradskih općina.

(6) U sastav radnog tijela ulazi i načelnik uprave.

(7) Ako se radno tijelo formira za teritorij više jedinica lokalne samouprave, odnosno više gradskih općina grada Beograda, u sastav radnog tijela ulaze načelnici uprava tih jedinica lokalne samouprave, odnosno gradskih općina.

(8) Ako načelnik uprave nije u mogućnosti obavljati dužnosti člana radnog tijela, u radno tijelo ulazi njegov zamjenik. Ako ni zamjenik načelnika uprave nije u mogućnosti obavljati dužnosti člana radnog tijela, načelnik uprave će u sastav radnog tijela predložiti osobu zaposlenu u općinskoj/gradskoj upravi koja ispunjava uvjete iz stavka 1. ovog članka.

(9) Načelnik uprave osigurava uvjete za rad radnog tijela i koordinira njegov rad.

(10) Rad radnog tijela formiranog za teritorij više jedinica lokalne samouprave, odnosno više gradskih općina grada Beograda, koordinira načelnik uprave jedinice lokalne samouprave, odnosno gradske općine s najvećim brojem birača upisanih u posebne biračke popise nacionalnih manjina.

### **Članak 6.**

Komisija posebnim aktom utvrđuje broj, sastav i područje rada radnih tijela, najkasnije 30 dana prije dana održavanja izbora.

### **Članak 7.**

(1) Prijedloge za imenovanje članova radnih tijela, načelnici uprava podnose Komisiji u roku od pet dana od dana donošenja odluke iz članka 6. ovog uputstva.

(2) Prijedlog za imenovanje treba sadržavati: ime i prezime, jedinstveni matični broj građana (u daljnjem tekstu: JMBG), zanimanje, mjesto i adresu prebivališta, broj mobilnog telefona za kontakt i adresu za prijem elektroničke pošte.

(3) Koordinator je ovlašten predložiti izmjenu prijedloga načelnika uprave za imenovanje člana radnog tijela, pri čemu je dužan obrazložiti takav prijedlog.

(4) Ako načelnik uprave pravovremeno ne predloži nekog člana radnog tijela, Komisija će za člana radnog tijela imenovati osobu odgovarajuću za vršenje ove dužnosti.

(5) Komisija formira radna tijela najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora.

### **Sastav biračkog odbora**

### **Članak 8.**

(1) Birački odbor čine predsjednik, četiri člana i njihovi zamjenici, imenovani na prijedlog načelnika uprave.

(2) Za predsjednika biračkog odbora i zamjenika predsjednika biračkog odbora imenuju se osobe zaposlene u javnom sektoru (državna tijela, tijela teritorijalne autonomije i lokalne samouprave, ustanove, javna poduzeća).

(3) Prilikom predlaganja predsjednika, zamjenika predsjednika, članova i zamjenika članova biračkih odbora, prednost treba dati osobama upisanim u posebne biračke popise nacionalnih manjina.

(4) Prilikom predlaganja predsjednika biračkog odbora, prednost treba dati osobi koja ima visoko obrazovanje i iskustvo u provođenju izbora.

(5) Prilikom predlaganja osobe u biračke odbore, načelnici uprava trebaju voditi računa o uravnoteženoj zastupljenosti spolova i potrebi uključivanja osoba s invaliditetom u provođenje izbornog postupka.

### **Članak 9.**

(1) Predsjednike, zamjenike predsjednika, članove i zamjenike članova biračkih odbora imenuje Komisija.

(2) Rješenje o formiranju biračkih odbora i imenovanju predsjednika i članova biračkih odbora i njihovih zamjenika Komisija donosi najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora.

### **Članak 10.**

(1) Prijedlog za imenovanje osoba u biračke odbore načelnici uprava dostavljaju Komisiji najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

(2) U prijedlogu za imenovanje navode se sljedeći podaci o predloženim osobama: ime i prezime, JMBG, mjesto i adresa prebivališta, broj mobilnog telefona i adresa za prijem elektroničke pošte.

(3) Koordinator je ovlašten predložiti izmjenu prijedloga načelnika uprave za imenovanje osoba u biračke odbore, pri čemu je dužan obrazložiti takav prijedlog.

(4) Ako načelnik uprave pravovremeno ne predloži neku osobu u birački odbor, Komisija će u birački odbor imenovati osobu odgovarajuću za vršenje dužnosti u biračkom odboru.

### **Zakonska ograničenja**

#### **Članak 11.**

(1) Jedna osoba može biti imenovana samo u jedno tijelo za provođenje izbora.

(2) U birački odbor ne može biti predložena odnosno imenovana osoba koja je član nacionalnog savjeta odnosno kandidat za člana nacionalnog savjeta.

(3) Prilikom predlaganja imenovanja i zamjene osobe u biračkom odboru, načelnik uprave je dužan paziti na zakonska ograničenja u pogledu članstva u biračkom odboru.

### **Promjena osobe u biračkom odboru**

#### **Članak 12.**

(1) Promjena osobe imenovane u birački odbor, na prijedlog nadležnog načelnika uprave, vrši se najkasnije tri dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izuzetno, predsjednik i zamjenik predsjednika biračkog odbora mogu se promijeniti najkasnije do otvaranja biračkog mjesta zbog glasanja ako umru, razbole se ili izgube izbornu pravo.

(3) Do predaje izbornog materijala radnim tijelima promjenu osobe u biračkom odboru vrši Komisija, a nakon predaje koordinator.

## **III. PODNOŠENJE IZBORNE LISTE**

### **Tko može podnijeti izbornu listu**

#### **Članak 13.**

Izbornu listu kandidata za članove nacionalnog savjeta (u daljnjem tekstu: izborna lista) može podnijeti: grupa birača upisanih u poseban birački popis nacionalne manjine, udruga čiji se ciljevi ostvaruju u području zaštite prava nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira i registrirana politička stranka nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira (u daljnjem tekstu: predlagatelj izborne liste).

### **Grupa birača kao predlagatelj izborne liste**

#### **Članak 14.**

(1) Grupu birača formiraju najmanje tri birača upisana u poseban birački popis nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira.

(2) Grupa birača formira se pismenim sporazumom ovjerenim kod tijela nadležnog za ovjeru potpisa u skladu sa zakonom kojim se uređuje ovjeravanje potpisa.

(3) Sporazum o formiranju grupe birača obavezno sadrži:

1) ciljeve formiranja grupe birača tj. navod da se grupa birača formira zbog sudjelovanja na raspisanim neposrednim izborima za članove nacionalnog savjeta nacionalne manjine;

2) podatke o osobama koje su je formirale (ime i prezime, JMBG i mjesto i adresu prebivališta, navedeni prema podacima iz osobne iskaznice);

3) osoba koja je iz reda grupe birača određena za zastupanje grupe birača;

4) naziv grupe birača, koji na početku mora sadržavati oznaku „Grupa birača“;

5) naziv izborne liste koja se podnosi (koji obuhvaća i nositelja izborne liste, ako je određen);

6) datum zaključenja sporazuma.

(4) Sporazum o formiranju grupe birača mora biti zaključen i ovjeren nakon stupanja na snagu odluke o raspisivanju izbora, a prije početka prikupljanja potpisa birača za podršku izbornoj listi.

(5) Sporazum o formiranju grupe birača sastavlja se na srpskom jeziku, ćirilčkim pismom, a može se sastaviti i na jeziku i pismu nacionalne manjine, tako što bi svaki član sporazuma sadržao prvo tekst na srpskom jeziku i ćirilčkim pismom, a ispod taj tekst naveden na jeziku i pismu nacionalne manjine.

(6) Izbornu listu u ime grupe birača podnosi osoba određena za zastupanje grupe birača, ili osoba koju on za to ovlasti, na obrascu koji propisuje Komisija.

### **Udruga kao predlagač izborne liste**

#### **Članak 15.**

Izbornu listu u ime udruge podnosi zastupnik udruge upisan u Registar udruga, ili osoba koju on za to ovlasti, na obrascu koji propisuje Komisija.

### **Politička stranka nacionalne manjine kao predlagač izborne liste**

#### **Članak 16.**

Izbornu listu u ime političke stranke nacionalne manjine podnosi zastupnik političke stranke upisan u Registar političkih stranaka, ili osoba koju on za to ovlasti, na obrascu koji propisuje Komisija.

### **Položaj osobe koja je ovlaštena za podnošenje izborne liste**

#### **Članak 17.**

Osoba koja je ovlaštena podnijeti izbornu listu, ovlaštena je i da u ime predlagača izborne liste vrši sve druge radnje u izborima, osim ako predlagač izborne liste ne odredi drugačije i o tome pismeno obavijesti Komisiju.

## **Rok za podnošenje izborne liste**

### **Članak 18.**

Izborna lista podnosi se najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

## **Način i vrijeme podnošenja izborne liste**

### **Članak 19.**

(1) Izborna lista se podnosi neposredno Komisiji u zgradi Narodne skupštine u Beogradu, Ulica kralja Milana 14.

(2) Izborna lista se može podnijeti svakog radnog dana, u vremenu od 9,00 do 17,00 sati, osim posljednjeg dana za podnošenje izborne liste, kada se može podnijeti do 24,00 sata. Podnošenje izborne liste treba najaviti prethodnog dana do 17,00 sati, elektroničkom poštom na adresu [rik@parlament.rs](mailto:rik@parlament.rs).

(3) Izuzetno, izborna lista se može podnijeti i u dane vikenda, a u tom slučaju se podnošenje najavljuje u petak do 17,00 sati, s time da će vrijeme podnošenja odrediti predsjednik Komisije. Prilikom određivanja vremena podnošenja izborne liste obavezno se poštuje redoslijed prijavljivanja podnošenja izbornih lista.

## **Sadržaj izborne liste**

### **Članak 20.**

(1) Izborna lista podnosi se na obrascu koji propisuje Komisija, u pismenom i elektroničkom obliku (CD, DVD ili USB).

(2) Sadržaj izborne liste u pismenom obliku i izborne liste u elektroničkom obliku mora biti istovjetan.

(3) Izborna lista sadrži:

1) naziv predlagača izborne liste;

2) naziv izborne liste, koji može sadržavati i ime i prezime neke osobe (nositelj izborne liste);

3) podatke o svim kandidatima za članove nacionalnog savjeta (redni broj na izbornoj listi, ime i prezime, JMBG, zanimanje, mjesto i adresu prebivališta kandidata);

4) ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, broj telefona, adresu za prijem elektroničke pošte i potpis osobe koja podnosi izbornu listu.

(4) Na izbornoj listi se mora nalaziti najmanje jedna trećina kandidata od broja članova nacionalnog savjeta koji se bira, a najviše onoliko kandidata koliko se članova nacionalnog savjeta bira.

(5) Kandidat može biti samo ona osoba koja je upisana u poseban birački popis nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira.

(6) Ime i prezime kandidata navode se u izbornoj listi prema srpskom pravopisu i ćirilskim pismom, a mogu biti navedeni i prema pravopisu i pismu nacionalne manjine, pri čemu redoslijed određuje predlagač izborne liste.

(7) Na izbornoj listi među svaka tri kandidata po redoslijedu na izbornoj listi (prva tri mjesta, druga tri mjesta i tako do kraja liste) mora biti

najmanje po jedan kandidat – pripadnik onog spola koji je manje zastupljen na izbornoj listi.

(8) Ako izborna lista ne ispunjava sadržajne uvjete iz ovog članka, smatrat će se da sadrži nedostatke za proglašenje.

### **Naziv predlagača izborne liste**

#### **Članak 21.**

(1) Ako izbornu listu podnosi grupa birača, dužna je u izbornoj listi i u svim ostalim izbornim dokumentima kao naziv predlagača navesti svoj naziv iz sporazuma o formiranju grupe birača. Naziv grupe birača mora na početku sadržavati oznaku „Grupa birača“ i ne može sadržavati riječi „stranka“ ili „udruga“ niti u jednom padežu, niti naziv registrirane političke stranke ili registrirane udruge.

(2) Ako izbornu listu podnosi udruga, dužna je u izbornoj listi svoj naziv kao predlagača izborne liste navesti prema nazivu iz akta o registraciji udruge.

(3) Ako izbornu listu podnosi politička stranka nacionalne manjine, dužna je u izbornoj listi svoj naziv kao predlagača izborne liste navesti prema nazivu iz akta o registraciji političke stranke.

### **Naziv izborne liste**

#### **Članak 22.**

(1) Izborna lista ima naziv koji određuje predlagač izborne liste.

(2) Ako izbornu listu predlaže grupa birača, naziv izborne liste sadrži naziv utvrđen sporazumom o formiranju grupe birača. Naziv izborne liste grupe birača ne može sadržavati riječi „udruga“ i „stranka“ niti u jednom padežu, niti naziv registrirane udruge ili registrirane političke stranke.

(3) Ako izbornu listu predlaže udruga, naziv izborne liste može sadržavati naziv udruge, koji se navodi prema nazivu udruge iz akta o njenoj registraciji.

(4) Ako izbornu listu predlaže politička stranka nacionalne manjine, naziv izborne liste mora sadržavati naziv političke stranke iz akta o njenoj registraciji.

(5) Naziv izborne liste koju predlaže grupa birača ili udruga ne može upućivati na naziv crkve i vjerske zajednice.

(6) U naziv izborne liste može se uključiti i ime i prezime jedne osobe (nositelj izborne liste), uz njegovu pismenu suglasnost, danu na obrascu koji propisuje Komisija.

(7) Izuzetno od stavka 6. ovog članka, smatrat će se da je osoba time što je potpisala izbornu listu, ovlaštenje za podnošenje izborne liste ili sporazum o formiranju grupe birača dala suglasnost i da se njezino ime upotrijebi u nazivu izborne liste.

(8) Naziv izborne liste može uz ime nositelja izborne liste sadržavati njegov nadimak ili općepoznati pseudonim.

(9) Nositelj izborne liste može, ali ne mora biti kandidat za člana nacionalnog savjeta na toj izbornoj listi.

(10) Ista osoba ne može biti nositelj dviju izbornih lista, niti može biti nositelj jedne izborne liste, a kandidat za člana nacionalnog savjeta na drugoj izbornoj listi.

(11) Naziv izborne liste ne može sadržavati imena povijesnih ili izmišljenih ličnosti.

(12) Naziv izborne liste navodi se na srpskom jeziku i ćirilskim pismom, a može se navesti i na jeziku i pismu nacionalne manjine.

### **Dokumentacija koja se dostavlja uz izbornu listu**

#### **Članak 23.**

(1) Uz izbornu listu prilaže se sljedeća dokumentacija:

1) izjava svakog kandidata da prihvća kandidaturu za člana nacionalnog savjeta, na obrascu koji propisuje Komisija i koji sadrži njegovo ime, prezime, JMBG, zanimanje, mjesto i adresu prebivališta, ovjerena kod javnog bilježnika ili u općinskoj, odnosno gradskoj upravi, a u općinama, odnosno gradovima gdje nisu imenovani javni bilježnici i kod osnovnog suda, sudske jedinice ili prijemnog ureda osnovnog suda;

2) suglasnost nositelja izborne liste da bude nositelj izborne liste, na obrascu koji propisuje Komisija, a koji sadrži njegovo ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta, ako naziv izborne liste sadrži ime i prezime te fizičke osobe i ako ona nije potpisala izbornu listu, ovlaštenje za podnošenje izborne liste ili sporazum o formiranju grupe birača;

3) ovlaštenje osobe koju je predlagač ovlastio da podnese izbornu listu, na obrascu koji propisuje Komisija, a koji sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta osobe koja se ovlašćuje, ako izbornu listu ne podnosi zastupnik grupe birača, udruge ili političke stranke nacionalne manjine;

4) izjave birača da podržavaju izbornu listu, na obrascu koji propisuje Komisija i koji sadrži ime, prezime, JMBG, mjesto i adresu prebivališta za svakog birača, ovjerene prije isteka roka za podnošenje izborne liste kod javnog bilježnika ili u općinskoj, odnosno gradskoj upravi, a u općinama, odnosno gradovima gdje nisu imenovani javni bilježnici i kod osnovnog suda, sudske jedinice ili prijemnog ureda osnovnog suda;

5) popis birača koji podržavaju izbornu listu, izrađen u pismenom i elektroničkom obliku (CD, DVD ili USB), tako da popis u oba oblika bude istovjetan, a koji potpisuje osoba koja podnosi izbornu listu, na obrascu koji propisuje Komisija, a koji sadrži prezime i ime birača, njegov JMBG i podatke o ovjeritelju koji je ovjerio potpis na izjavi;

6) ovjeren sporazum o formiranju grupe birača, ako izbornu listu predlaže grupa birača;

7) ovjerena kopija statuta udruge dostavljenog Agenciji za privredne registre, ako izbornu listu predlaže udruga.

(2) Izjave birača da podržavaju izbornu listu i popis tih birača moraju biti složeni po abecednom redu općine/grada na čijem teritoriju su izjave ovjerene, a u okviru općine/grada moraju biti složene po ovlaštenom ovjeritelju.

(3) Obrasce za podnošenje izborne liste propisuje Komisija posebnim aktom i objavljuje ih u roku od pet dana od donošenja odluke o raspisivanju izbora.

## **Prikupljanje potpisa birača koji podržavaju izbornu listu**

### **Članak 24.**

(1) Izbornu listu svojim potpisima mora podržati najmanje 1 %, a ne manje od 50 birača upisanih u poseban birački popis nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira.

(2) Za utvrđivanje najmanjeg broja potpisa birača potrebnog za podršku izornoj listi, mjerodavno je rješenje ministarstva nadležnog za vođenje posebnog biračkog popisa o privremenom zaključenju posebnog biračkog popisa. Komisija na svojoj web-prezentaciji pravovremeno objavljuje informaciju o najmanjem broju izjava birača neophodnom za podnošenje izborne liste kandidata za članove svih nacionalnih savjeta nacionalnih manjina koji se biraju na neposrednim izborima.

(3) Birač može svojim potpisom podržati izbornu listu samo jednog predlagača.

(4) Ovjerena izjava birača da podržava izbornu listu punovažna je i kada su učinjene pogreške prilikom popunjavanja obrasca izjave, ako se sa sigurnošću može utvrditi kojoj izornoj listi je dana podrška i da je izjavu ovjerilo nadležno tijelo.

(5) Zabranjeno je da se potpisi podrške prikupljaju od birača na njihovom radnom mjestu ili da se birač na bilo koji način izloži pritisku da potpisom podrži izbornu listu.

(6) Komisija najkasnije sedam dana prije dana održavanja izbora na web-prezentaciji objavljuje za svaku proglašenu izbornu listu broj ovjerenih izjava birača koji su svojim potpisom podržali tu izbornu listu po jedinicama lokalne samouprave, s podacima o tome koliko je izjava u okviru svake jedinice lokalne samouprave pojedinačno ovjerio svaki od ovlaštenih ovjeritelja (javni bilježnik, općinska odnosno gradska uprava ili osnovni sud, sudska jedinica ili prijemni ured osnovnog suda).

## **Nedostaci izborne liste**

### **Članak 25.**

(1) Kada Komisija utvrdi da izborna lista nije podnesena pravovremeno, donijet će rješenje o odbacivanju izborne liste.

(2) Kada Komisija utvrdi da izborna lista sadrži nedostatke koji onemogućuju proglašenje izborne liste, donijet će, u roku od 24 sata od prijema izborne liste, zaključak kojim se predlagaču izborne liste nalaže da, najkasnije u roku od 48 sati od sata dostavljanja zaključka, otkloni te nedostatke. U zaključku se predlagaču izborne liste ukazuje na način otklanjanja nedostataka.

(3) Kada Komisija utvrdi da izborna lista sadrži nedostatke, odnosno ako utvrdi da nedostaci nisu otklonjeni, ili nisu otklonjeni u propisanom roku, donijet će u sljedećih 48 sati rješenje o odbijanju proglašenja izborne liste.

## **Proglašenje izborne liste**

### **Članak 26.**

(1) Komisija proglašava izbornu listu predlagača odmah po prijemu izborne liste i prateće dokumentacije, a najkasnije u roku od 24 sata od prijema izborne liste.

(2) Rješenje o proglašenju izborne liste iz stavka 1. ovog članka Komisija dostavlja bez odgađanja predlagачu.

(3) Predlagач proglašene izborne liste može povući izbornu listu najkasnije do dana utvrđivanja zbirne izborne liste.

### **Obustavljanje postupka izbora članova nacionalnog savjeta**

#### **Članak 27.**

(1) Ako se za izbore za članove određenog nacionalnog savjeta ne prijavi nijedna izborna lista, ako nijedna prijavljena izborna lista ne bude proglašena ili ako broj kandidata na proglašenim izbornim listama bude manji od broja članova nacionalnog savjeta koji se bira, Komisija donosi rješenje o obustavljanju postupka izbora članova tog nacionalnog savjeta.

(2) Kada rješenje o obustavljanju postupka izbora članova nacionalnog savjeta postane pravnosnažno, Komisija o njemu obavještava ministarstvo nadležno za ljudska i manjinska prava.

### **IV. ZBIRNA IZBORNA LISTA**

#### **Članak 28.**

(1) Zbirna izborna lista za izbor svakog nacionalnog savjeta posebno, sadrži sve izborne liste, s osobnim imenima svih kandidata i podacima o godini rođenja, zanimanju i prebivalištu.

(2) Redoslijed izbornih lista na zbirnoj izbornoj listi utvrđuje se prema redoslijedu njihovog proglašavanja.

(3) Komisija utvrđuje zbirne izborne liste kandidata za članove svakog nacionalnog savjeta posebno i objavljuje ih u „Službenom glasniku Republike Srbije“, najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora.

(4) Komisija neće utvrditi zbirnu izbornu listu ako broj kandidata na proglašenim izbornim listama bude manji od broja članova nacionalnog savjeta koji se bira.

### **V. BIRAČKA MJESTA**

#### **Nadležnost za određivanje biračkih mjesta**

#### **Članak 29.**

(1) Komisija određuje i oglašava u „Službenom glasniku Republike Srbije“ biračka mjesta na kojima će se glasati na izborima, najkasnije 20 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Komisija određuje biračka mjesta u suradnji s općinskim/gradskim tijelima uprave, odnosno tijelima uprave gradskih općina grada Beograda (u daljnjem tekstu: općinske/gradske uprave).

#### **Način određivanja biračkih mjesta**

#### **Članak 30.**

(1) Biračko mjesto određuje se za glasanje najmanje 100, a najviše 2.500 birača.

(2) U izuzetnim slučajevima, može se odrediti biračko mjesto i za glasanje manje od 100 birača, ako bi, zbog prostorne udaljenosti ili nepovoljnog zemljopisnog položaja, biračima glasanje na drugom biračkom mjestu bilo znatno otežano.

(3) Biračko mjesto može obuhvatiti teritorij jedne ili više jedinica lokalne samouprave, dio naseljenog mjesta, jedno naseljeno mjesto ili više naseljenih mjesta.

(4) Za svako biračko mjesto određuje se: broj biračkog mjesta, naziv biračkog mjesta, adresa biračkog mjesta i područje s kojeg glasaju birači na tom biračkom mjestu (općina, grad, gradska općina, ulica, kućni broj, selo, zaselak, naselje i sl.).

### **Objekti u kojima se nalaze biračka mjesta**

#### **Članak 31.**

(1) Za biračka mjesta se, po pravilu, određuju prostorije u javnom vlasništvu, a samo izuzetno i prostorije u privatnom vlasništvu.

(2) Prijedlog općinske/gradske uprave da biračko mjesto bude u objektu u privatnom vlasništvu mora biti obrazložen.

(3) Biračko mjesto ne može biti u vjerskom objektu, u objektu u vlasništvu političke stranke ili koji koristi politička stranka, kao i objektu u vlasništvu kandidata za člana nacionalnog savjeta, ili člana njegove obitelji.

(4) Svi objekti u kojima se nalaze prostorije određene kao biračka mjesta, bez obzira na to da li su u javnom ili privatnom vlasništvu, dok traje glasanje smatraju se objektima u javnoj upotrebi, u smislu zakona koji uređuje kretanje uz pomoć psa vodiča.

### **Površina prostorije za glasanje**

#### **Članak 32.**

(1) Prostorija koja se određuje za biračko mjesto s manje od 1.000 birača treba biti površine od najmanje 30 metara kvadratnih.

(2) Prostorija koja se određuje za biračko mjesto s 1.000 i više birača treba biti površine od najmanje 50 metara kvadratnih.

### **Pristupačnost biračkih mjesta**

#### **Članak 33.**

(1) Prilikom određivanja biračkog mjesta, vodit će se računa o tome da biračko mjesto bude pristupačno (fizički i komunikacijski).

(2) Pristupačnost podrazumijeva da prilaz do objekta u kojem je jedno ili više biračkih mjesta i pješački prijelaz budu bez prepreka, da postoji parkirno mjesto za osobe s invaliditetom, da je ulaz u objekt u ravnini s pločnikom ili da postoji adekvatan način za svladavanje prepreka, da vrata na objektu omogućavaju nesmetani ulaz, da je omogućeno kretanje u objektu u jednoj razini ili da postoji mogućnost nesmetane vertikalne komunikacije, kao i da su osigurani oblici informacija i komunikacija s biračima.

(3) Za biračka mjesta se, gdje god je to moguće, određuju prostorije u prizemlju/parteru objekta u kojem se nalazi biračko mjesto.

## **Uređivanje biračkih mjesta**

### **Članak 34.**

(1) Radno tijelo je dužno u suradnji s općinskom/gradskom upravom pravovremeno osigurati da prostorija za glasanje bude uređena na način koji je propisan zakonom, pravilima o radu biračkih odbora i ovim uputstvom i otvorena za glasanje.

(2) Prostorija za glasanje mora biti uređena na način koji omogućuje tajnost glasanja, u skladu s pravilima o radu biračkih odbora.

(3) Biračko mjesto mora biti uređeno tako da se omogući pristup i nesmetano kretanje birača koji su osobe s invaliditetom.

(4) Na biračkom mjestu i na 50 metara od biračkog mjesta zabranjeno je isticanje simbola predlagача izbornih lista i drugog izbornog reklamnog materijala.

(5) Birački odbor osigurat će osobama koje nadgledaju, odnosno prate rad biračkog odbora (predstavnicima predlagача proglašених izbornih lista i promatrača) odgovarajuće mjesto s kojeg mogu pratiti tijek glasanja i utvrđivanje rezultata glasanja.

## **VI. POSEBNI BIRAČKI POPISI**

### **Upis i promjene u posebnom biračkom popisu**

#### **Članak 35.**

(1) Općinska/gradska uprava koja je nadležna za ažuriranje dijela posebnog biračkog popisa određene nacionalne manjine, vrši upis birača koji nisu upisani u poseban birački popis, kao i promjenu podataka u posebnom biračkom popisu, sve do njegovog zaključenja, odnosno najkasnije 15 dana prije dana održavanja izbora.

(2) Od zaključenja posebnih biračkih popisa nacionalnih manjina (u daljnjem tekstu: birački popis), pa do 72 sata prije dana održavanja izbora, upis birača koji nisu upisani u birački popis i promjene u biračkom popisu vrši ministarstvo nadležno za vođenje biračkog popisa.

### **Zaključenje biračkog popisa i objavljivanje ukupnog broja birača**

#### **Članak 36.**

(1) Ministarstvo nadležno za vođenje biračkog popisa rješenjem zaključuje birački popis 15 dana prije dana održavanja izbora i u rješenju utvrđuje ukupan broj birača za svaku nacionalnu manjinu, kao i broj birača po biračkim mjestima, i to ukupno za svako biračko mjesto i razvrstano po nacionalnim manjinama.

(2) Rješenje o zaključenju biračkog popisa ministarstvo nadležno za vođenje biračkog popisa objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ u roku od 24 sata od njegovog donošenja i dostavlja ga Komisiji.

## **Dostavljanje izvoda iz biračkog popisa**

### **Članak 37.**

Ministarstvo nadležno za vođenje biračkog popisa sastavlja ovjerene izvode iz biračkog popisa za svako biračko mjesto i svaku nacionalnu manjinu i dostavlja ih Komisiji u roku od 48 sati od zaključenja biračkog popisa.

## **Dostava rješenja o naknadnim promjenama u biračkom popisu**

### **Članak 38.**

Ministarstvo nadležno za vođenje biračkog popisa dostavlja Komisiji sva rješenja na kojima se temelje promjene u biračkom popisu, koje je donijelo od zaključenja biračkog popisa do 72 sata prije dana održavanja izbora.

## **Unos podataka iz rješenja o naknadnim promjenama u biračkom popisu**

### **Članak 39.**

(1) Komisija, na temelju rješenja ministarstva nadležnog za vođenje biračkog popisa na kojima se temelje promjene u biračkom popisu, unosi izmjene u izvode iz biračkog popisa, uzimajući u obzir samo ona rješenja koja je primila najmanje 48 sati prije dana održavanja izbora.

(2) Upis promjena u izvod iz biračkog popisa unosi se prema podacima iz rješenja na kojima se temelje promjene u biračkom popisu, počevši od rednog broja 1, na kraju izvoda iz biračkog popisa, na posebnoj stranici, pod nazivom: „Naknadne promjene”.

## **Utvrđivanje i objavljivanje konačnog broja birača**

### **Članak 40.**

Komisija, odmah nakon unosa promjena iz članka 38. ovog uputstva, utvrđuje i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ konačan broj birača za svaku nacionalnu manjinu, kao i broj birača po biračkim mjestima, i to ukupan za svako biračko mjesto i razvrstan po nacionalnim manjinama.

## **VII. OBAVIJEST O DANU I VREMENU ODRŽAVANJA IZBORA**

### **Članak 41.**

(1) Dostavu obavijesti biračima o danu i vremenu održavanja izbora, s brojem i adresom biračkog mjesta na kojem birač glasa i brojem pod kojim je upisan u izvod iz biračkog popisa, vrši općinska/gradska uprava.

(2) Dostava obavijesti iz stavka 1. ovog članka vrši se najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora.

## **VIII. STANDARDI ZA IZBORNI MATERIJAL**

### **Tiskanje izbornog materijala**

### **Članak 42.**

(1) Glasački listići i ostali izborni materijal za provođenje izbora tiskaju se u tiskari Javnog poduzeća „Službeni glasnik“.

(2) Glasački listići za izbore tiskaju se na papiru zaštićenim vodenim žigom.

(3) Komisija odlukom utvrđuje boju glasačkog listića i boju kontrolnog lista za provjeru ispravnosti glasačke kutije i objavljuje je u "Službenom glasniku Republike Srbije".

(4) Glasački listići i kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije ne mogu biti iste boje.

### **Glasački listići**

#### **Članak 43.**

(1) Broj glasačkih listića koji se tiskaju mora biti jednak broju birača koji su upisani u birački popis za svaku nacionalnu manjinu čiji se nacionalni savjet bira.

(2) Komisija odlukom utvrđuje broj glasačkih listića koji se tiska, kao i broj rezervnih glasačkih listića.

(3) Broj rezervnih glasačkih listića za svaki nacionalni savjet koji se bira ne može biti veći od 0,5 % od ukupnog broja birača svake nacionalne manjine, niti manji od 10, s time da taj broj može biti i veći, u skladu s konačnim brojem birača koji utvrdi Komisija.

(4) Komisija odlukom utvrđuje oblik i izgled glasačkih listića, a sastavni dio odluke su i uzorci glasačkog listića.

### **Upotreba jezika i pisama**

#### **Članak 44.**

(1) Tekst obrazaca za podnošenje izborne liste, tekst zbirne izborne liste, tekst glasačkog listića, tekst obrasca zapisnika o radu biračkog odbora i tekst uvjerenja o izboru za člana nacionalnog savjeta nacionalne manjine tiskaju se na srpskom jeziku i ćirilskim pismom.

(2) Ako su jezik i pismo nacionalne manjine čiji se nacionalni savjet bira u službenoj upotrebi u najmanje jednoj jedinici lokalne samouprave, tekstovi materijala iz stavka 1. ovog članka tiskaju se dvojezično, odnosno i na jeziku i pismu nacionalne manjine, i to tako što se tekst na jeziku i pismu nacionalne manjine tiska ispod teksta na srpskom jeziku i ćirilici, u istom obliku i sa istom veličinom slova.

### **Priprema za tiskanje glasačkih listića**

#### **Članak 45.**

(1) Nakon donošenja odluke o obliku i izgledu glasačkih listića, Komisija sastavlja uzorak glasačkog listića koji ovjerava predsjednik Komisije svojim potpisom i pečatom Komisije.

(2) Na temelju ovjerenog uzorka glasačkog listića tiskara vrši pripremu za tiskanje glasačkih listića.

(3) Prvi primjerci glasačkih listića se na licu mjesta uništavaju sve dok se ne otisne glasački listić koji ispunjava potrebne grafičke standarde.

(4) Prvi otisnuti glasački listić koji ispunjava potrebne grafičke standarde uspoređuje s ovjerenim uzorkom glasačkog listića predsjednik Komisije ili osoba koju on za to ovlasti.

(5) Nakon što utvrdi da je otisnuti primjerak glasačkog listića podudaran s ovjerenim uzorkom, predsjednik Komisije ili osoba koju on za to

ovlasti svojim potpisom odobrava da se glasački listić tiska u utvrđenom broju primjeraka.

(6) Odmah nakon završetka tiskanja, u prisustvu najmanje tri ovlaštena člana, odnosno zamjenika člana Komisije koji su imenovani na prijedlog različitih ovlaštenih predlagača uništavaju se svi glasački listići koji su tehnički višak, kao i sav materijal koji je služio za pripremu tiskanja glasačkih listića, o čemu se sastavlja zapisnik.

### **Nadzor nad tiskanjem**

#### **Članak 46.**

(1) Tiskanje glasačkih listića nadzire Komisija.

(2) Komisija je dužna omogućiti javnost tiskanja glasačkih listića.

(3) Predstavnici predlagača izbornih lista i akreditirani predstavnici domaćih i stranih promatrača imaju pravo prisustvovati tiskanju, brojanju i pakiranju glasačkih listića i dostavljanju glasačkih listića Komisiji, radnim tijelima, odnosno biračkim odborima.

(4) Komisija je dužna pravovremeno obavijestiti predlagače izbornih lista i domaće i strane promatrače o tome da njihovi predstavnici imaju pravo prisustvovati tiskanju, brojanju, pakiranju i dostavljanju glasačkih listića, kao i o tome gdje se odvijaju i kada počinju te radnje.

(5) Ovlaštena osoba predlagača izborne liste dostavlja Komisiji u pismenom obliku obavijest o osobama koje će prisustvovati tiskanju, brojanju i pakiranju glasačkih listića, u kojem se za svaku tu osobu navodi ime i prezime, broj osobne iskaznice i broj mobilnog telefona.

(6) Predstavnici predlagača izbornih lista koji prisustvuju predaji glasačkih listića Komisiji i primopredaji glasačkih listića radnim tijelima, odnosno biračkim odborima, moraju imati ovlaštenje za prisustvovanje navedenim radnjama, koje sadrži ime i prezime predstavnika, broj osobne iskaznice i broj mobilnog telefona.

(7) Javno poduzeće „Službeni glasnik“ je dužno voditi evidenciju prisustva predstavnika predlagača izbornih lista i domaćih i stranih promatrača tiskanju, brojanju i pakiranju glasačkih listića.

### **Glasačka kutija i paravani za osiguravanje tajnosti glasanja**

#### **Članak 47.**

Za glasanje na izborima koriste se glasačka kutija i paravani za osiguravanje tajnosti glasanja izrađeni prema Uputstvu o jedinstvenim standardima za izborni materijal („Službeni glasnik RS“, broj 19/22).

### **Sprej za obilježavanje prsta birača**

#### **Članak 48.**

Obilježavanje prsta birača kao znak da je birač glasao vrši se sprejem od posebne netopive UV tinte, vidljive pod posebnom svjetlošću UV lampe.

## IX. PREDAJA IZBORNOG MATERIJALA BIRAČKIM ODBORIMA PRIJE GLASANJA

### Izborni materijal koji osigurava Komisija

#### Članak 49.

(1) Komisija za svaki birački odbor osigurava sljedeći izborni materijal:

1) Zbirnu izbornu listu kandidata za članove svakog nacionalnog savjeta koji se bira na biračkom mjestu;

2) izvod iz biračkog popisa za glasanje na biračkom mjestu za svaki nacionalni savjet koji se bira na biračkom mjestu;

3) potreban broj glasačkih listića, koji odgovara broju birača koji su upisani u izvod iz točke 2) ovog stavka;

4) Kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije;

5) obrazac Zapisnika o radu biračkog odbora na provođenju glasanja na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji se bira na biračkom mjestu (u daljnjem tekstu: zapisnik o radu biračkog odbora), u šest primjeraka;

6) obrazac Kontrolnog formulara za logičko-računsko slaganje rezultata glasanja na biračkom mjestu;

7) obrazac Zapisnika o promatračima rada biračkog odbora;

8) Narodnu zastavu Republike Srbije;

9) obrasce potvrda o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta;

10) rješenje o formiranju biračkog odbora;

11) identifikacijske kartice za članove biračkih odbora;

12) obrazac evidencije o prisustvu članova i zamjenika članova biračkog odbora na biračkom mjestu, u dva primjerka;

13) popis predstavnika predlagača izbornih lista za nadgledanje rada biračkih odbora;

14) popis predstavnika domaćih i stranih promatrača akreditiranih za praćenje rada biračkih odbora;

15) oznaku biračkog mjesta, informativne postere za birače, priručnik i dr.;

16) glasačku kutiju, oznaku glasačke kutije i dvije naljepnice za pečačenje glasačke kutije;

17) paravane za osiguravanje tajnosti glasanja;

18) dva spreja za obilježavanje prsta birača;

19) dvije UV lampe;

20) vreću za odlaganje izbornog materijala, sigurnosne vezice za pečačenje vreće i naljepnicu za obilježavanje vreće;

21) omotnice za pakiranje glasačkih listića i naljepnice za pečačenje omotnica.

(2) Ako materijal iz stavka 1. točka 9) ovog članka, koji Komisija dostavi radnom tijelu, ne bude dovoljan, radno tijelo ga umnožava u potrebnom broju primjeraka.

(3) Materijal iz stavka 1. toč. 13) i 14) ovog članka, radno tijelo umnožava u potreban broj primjeraka.

### **Izborni materijal koji osiguravaju općinske/gradske uprave**

#### **Članak 50.**

(1) Općinske/gradske uprave za svaki birački odbor pravovremeno osiguravaju sljedeći materijal:

- 1) baterije za UV lampe;
- 2) pribor za pisanje (olovke, marker i dr.);
- 3) omotnice za odlaganje glasačkih listića i potvrda o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta, nakon glasanja;
- 4) ostali materijal (škare, selotejp, jamstvenik, ravnalo, papir za pisanje i dr.).

(2) Općinske/gradske uprave dužne su pravovremeno osigurati prostor za sigurno čuvanje izbornog materijala.

### **Predaja izbornog materijala preko radnog tijela**

#### **Članak 51.**

(1) Tiskani izborni materijal koordinator preuzima od Javnog poduzeća „Službeni glasnik“ i predaje radnom tijelu najkasnije četiri dana prije dana održavanja izbora.

(2) Izborni materijal iz članka 49. ovog uputstva, koordinator radnom tijelu predaje u sjedištu upravnog okruga, a za grad Beograd u tiskari Javnog poduzeća „Službeni glasnik“.

(3) O obavljenoj primopredaji iz stavka 2. ovog članka sastavlja se zapisnik u tri primjerka na obrascu koji propisuje Komisija.

(4) Radno tijelo primljeni materijal, zajedno s materijalom iz članka 50. ovog uputstva, koji je osigurala općinska/gradska uprava, predaje biračkim odborima u sjedištu općine/grada, najkasnije 48 sati prije dana održavanja izbora. O obavljenoj primopredaji izbornog materijala sastavlja se zapisnik u tri primjerka na obrascu koji propisuje Komisija.

(5) Nakon predaje izbornog materijala biračkim odborima, izborni materijal se stavlja u vreću za odlaganje izbornog materijala, koja se u prisustvu članova radnog tijela i biračkog odbora pečati sigurnosnom vezicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz stavka 4. ovog članka.

(6) Prije pečačenja, vreća s izbornim materijalom se obavezno obilježava naljepnicom koja sadrži naziv grada/općine i redni broj biračkog mjesta.

(7) Vreća s izbornim materijalom ne smije se otvarati prije nego što se birački odbor na dan glasanja okupi na biračkom mjestu.

### **Posebna pravila za pakiranje i predaju glasačkih listića**

#### **Članak 52.**

(1) Ako na određenom biračkom mjestu glasa više od 100 birača jedne nacionalne manjine, prilikom primopredaje izbornog materijala, glasački listići za izbor članova nacionalnog savjeta te nacionalne manjine trebaju se predati biračkom odboru tako što se prvo u zasebne omotnice pakira po 100

glasačkih listića, a na kraju u zasebnu omotnicu preostali glasački listići kojih je manje od 100 (na primjer, ako je na biračkom mjestu upisano 436 birača jedne nacionalne manjine, radno tijelo u četiri omotnice stavlja po 100 glasačkih listića, a nakon toga preostalih 36 glasačkih listića u petu omotnicu).

(2) U slučaju iz stavka 1. ovog članka, sve omotnice s glasačkim listićima trebaju biti zatvorene i zapečaćene naljepnicom koja sadrži naziv nacionalne manjine i na kojoj se upisuje broj glasačkih listića u toj omotnici i tako se stavljaju u vreću za odlaganje izbornog materijala.

(3) Radno tijelo treba biračkim odborima naglasiti:

1) da se prilikom pripreme za početak glasanja na biračkom mjestu, za glasanje birača nacionalne manjine s više od 100 birača otvara samo omotnica s manje od 100 glasačkih listića;

2) da se omotnica sa 100 glasačkih listića ne smije otvarati dok za glasanje ne budu iskorišteni svi glasački listići iz prve otvorene omotnice;

3) da se sljedeća omotnica sa 100 glasačkih listića otvara tek nakon što bude iskorišteno svih 100 glasačkih listića iz prethodno otvorene omotnice sa 100 glasačkih listića;

4) da sve omotnice za koje nije bilo potrebe da se otvaraju tijekom provođenja glasanja, moraju ostati zapečaćene i tako biti predane radnom tijelu nakon glasanja.

(4) Omotnice za pakiranje glasačkih listića i naljepnice za pečačenje omotnica osigurava Komisija i radnim tijelima dostavlja uz materijal iz članka 49. ovog uputstva.

## **X. PREDAJA IZBORNOG MATERIJALA KOMISIJI NAKON GLASANJA**

### **Predaja izbornog materijala preko radnog tijela**

#### **Članak 53.**

(1) Nakon što utvrdi rezultate glasanja na biračkom mjestu, birački odbor bez odgađanja predaje radnom tijelu u zgradi općine/grada, sljedeći izborni materijal:

1) prvi primjerak zapisnika o radu biračkog odbora na provođenju glasanja i utvrđivanju rezultata glasanja na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji su birani na biračkom mjestu,

2) obrazac zapisnika o promatračima rada biračkog odbora;

3) izvod iz biračkog popisa po kojima se glasalo na biračkom mjestu na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta;

4) omotnicu u kojoj je Kontrolni list za provjeru ispravnosti glasačke kutije zapečaćenu naljepnicom;

5) omotnicu u koju su stavljeni neupotrijebljeni glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji je biran na biračkom mjestu posebno zapečaćenu naljepnicom;

6) omotnicu u koju su stavljeni nevažeći glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji je biran na biračkom mjestu posebno zapečaćenu naljepnicom;

7) omotnicu u koju su stavljeni važeći glasački listići za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta koji je biran na biračkom mjestu posebno zapečaćena naljepnicom;

8) omotnicu u koju su stavljene potpisane potvrde o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta za glasanje na izborima za članove svakog nacionalnog savjeta posebno zapečaćenu naljepnicom;

9) sigurnosnu vezicu koja je korištena za pečaćenje vreće s izbornim materijalom prilikom primopredaje izbornog materijala između radnog tijela i biračkog odbora prije glasanja;

10) jedan primjerak evidencije o prisustvu članova biračkog odbora na biračkom mjestu.

(2) Izborni materijal predaje predsjednik biračkog odbora ili njegov zamjenik, a primopredaji mogu prisustvovati svi članovi biračkog odbora.

(3) O primopredaji iz stavka 1. ovog članka sastavlja se zapisnik u četiri primjerka, na obrascu koji propisuje Komisija.

(4) Prilikom primopredaje iz stavka 1. ovog članka, birački odbor predaje općinskoj/gradskoj upravi preostali materijal (glasačku kutiju, sprejeve za obilježavanje prsta birača, paravane za glasanje, UV lampe, identifikacijske kartice članova biračkog odbora, pribor za pisanje i dr.) i drugi primjerak evidencije o prisustvu članova biračkog odbora na biračkom mjestu.

#### **Postupanje s materijalom predanim radnom tijelu i općinskoj/gradskoj upravi**

##### **Članak 54.**

(1) Nakon što birački odbor preda izborni materijal radnom tijelu i općinskoj gradskoj upravi, materijal iz članka 53. stavka 1. toč. 4)-7) i točke 9) stavlja se u vreću za odlaganje izbornog materijala, koja se u prisustvu članova radnog tijela i članova biračkog odbora koji su predali materijal pečati sigurnosnom vezicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz članka 53. stavka 3. ovog uputstva.

(2) Prije pečaćenja, vreća se obavezno obilježava naljepnicom koja sadrži naziv grada/općine i redni broj biračkog mjesta. Zapečaćena vreća se može otvoriti samo na temelju odluke Komisije, osim u slučaju iz članka 55. stavka 5. ovog uputstva.

(3) Zapisnik o radu biračkog odbora, zapisnik o promatračima rada biračkog odbora, izvod iz biračkog popisa i omotnica s potvrdama o izbornom pravu za glasanje izvan biračkog mjesta ne stavljaju se u vreću s ostalim izbornim materijalom, već ih radno tijelo pakira odvojeno od ostalog izbornog materijala i tako odvojeno predaje koordinatoru.

##### **Članak 55.**

(1) Nakon što preuzme izborni materijal od svih biračkih odbora, radno tijelo taj materijal odmah predaje koordinatoru u sjedištu upravnog okruga.

(2) Radna tijela za grad Beograd izborni materijal preuzet od svih biračkih odbora, koordinatoru predaju u zgradi Narodne skupštine u Beogradu, Ulica kralja Milana 14.

(3) Uz izborni materijal preuzet od biračkog odbora, radno tijelo koordinatoru predaje i jedan primjerak zapisnika o primopredaji izbornog

materijala nakon glasanja između biračkog odbora i radnog tijela, kao i jedan primjerak evidencija o prisustvu članova biračkog odbora na biračkom mjestu.

(4) O primopredaji iz st. 1. i 2. ovog članka sastavlja se zapisnik u tri primjerka, na obrascu koji propisuje Komisija.

(5) Koordinator je ovlašten provjeriti sadržaj zapečaćene vreće s izbornim materijalom koju je primio od radnog tijela, u prisustvu radnog tijela.

(6) Nakon što izvrši provjeru iz stavka 5. ovog članka, koordinator, u prisustvu radnog tijela, vreću s izbornim materijalom pečati novom sigurnosnom vezicom, čiji se serijski broj upisuje u zapisnik o primopredaji iz stavka 4. ovog članka. Zapečaćena vreća se može ponovo otvoriti samo na temelju odluke Komisije.

## **XI. UTVRĐIVANJE REZULTATA IZBORA**

### **Kontrola zapisnika o radu biračkog odbora**

#### **Članak 56.**

(1) Prilikom primopredaje izbornog materijala nakon glasanja predstavnici biračkog odbora i radnog tijela dužni su izvršiti kontrolu zapisnika o radu biračkog odbora i utvrditi eventualne greške u popunjavanju zapisnika, i o tome sastaviti izvještaj.

(2) Ako je prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora vršen uvid u izborni materijal, u izvještaj o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora unosi se činjenično stanje utvrđeno uvidom u izborni materijal.

### **Postupanje s lakim greškama**

#### **Članak 57.**

(1) Ako u zapisniku o radu biračkog odbora postoje očigledne greške u popunjavanju tog zapisnika (lake greške), Komisija na temelju izvještaja o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora donosi rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

(2) Lake greške su:

1) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen ili je pogrešno zabilježen broj birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa;

2) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj birača koji su glasali, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;

3) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora zabilježen broj birača koji su glasali veći od broja upisanih birača u izvod iz biračkog popisa, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;

4) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen ukupan broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji, a ostali rezultati su logičko-računski ispravni;

5) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj važećih glasačkih listića, a zbroj broja nevažećih glasačkih listića i broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

## **Postupanje s teškim greškama**

### **Članak 58.**

(1) Ako u zapisniku o radu biračkog odbora postoje grube logičko-računske greške (teške greške), predstavnici biračkog odbora i radnog tijela dužni su prilikom kontrole zapisnika o radu biračkog odbora izvršiti i uvid u izborni materijal.

(2) Komisija na temelju izvještaja o kontroli zapisnika o radu biračkog odbora donosi rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora, rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu po službenoj dužnosti.

(3) Teške greške su naročito:

1) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali;

2) ako u zapisniku o radu biračkog odbora zbroj broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista nije jednak broju važećih glasačkih listića, a zbroj broja nevažećih glasačkih listića i broja važećih glasačkih listića jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

3) ako je u zapisniku o radu biračkog odbora zbroj broja nevažećih glasačkih listića i brojeva glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista veći od broja birača koji su upisani u izvod iz biračkog popisa;

4) ako broj važećih glasačkih listića koji je zabilježen u zapisniku o radu biračkog odbora nije jednak zbroju broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista, a zbroj broja nevažećih glasačkih listića i broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je broju glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

5) ako u zapisniku o radu biračkog odbora nije zabilježen broj nevažećih glasačkih listića, a zbroj broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je ili manji od broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji;

6) ako broj nevažećih glasačkih listića koji je zabilježen u zapisniku o radu biračkog odbora nije jednak razlici broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji i broja važećih glasačkih listića, a zbroj broja glasova koje je pojedinačno dobila svaka izborna lista jednak je ili manji od broja glasačkih listića koji se nalaze u glasačkoj kutiji.

### **Nemogućnost utvrđivanja rezultata glasanja na biračkom mjestu**

### **Članak 59.**

Komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja:

1) ako glasanje na tom biračkom mjestu nije održano ili ako je prekinuto, a nije nastavljeno;

2) ako ne dobije zapisnik o radu biračkog odbora;

3) ako dostavljeni zapisnik o radu biračkog odbora nisu potpisala najmanje tri člana biračkog odbora;

4) ako postoje grube logičko-računske greške u popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora koje se nisu mogle otkloniti niti nakon uvida u cjelokupni izborni materijal s biračkog mjesta.

### **Poništavanje glasanja na biračkom mjestu po službenoj dužnosti**

#### **Članak 60.**

Komisija po službenoj dužnosti donosi rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu ako utvrdi:

1) da je broj glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja birača koji su glasali;

2) da je birački odbor omogućio da glasa osoba koja nije upisana u izvod iz biračkog popisa;

3) da u glasačkoj kutiji nema kontrolnog lista, odnosno da kontrolni list nije popunjen ili da ga nije potpisao prvi birač i barem jedan član biračkog odbora;

4) da je zbroj broja neupotrijebljenih glasačkih listića i broja glasačkih listića u glasačkoj kutiji veći od broja glasačkih listića koje je primio birački odbor.

### **Ponavljanje glasanja**

#### **Članak 61.**

(1) Glasanje na biračkom mjestu se ponavlja ako je konstatirano da se na tom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili ako je glasanje na tom biračkom mjestu poništeno.

(2) Rješenje o provođenju ponovnog glasanja na biračkom mjestu Komisija donosi u roku od tri dana od dana kada je na web-prezentaciji objavljeno rješenje kojim je konstatirano da se na tom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenje kojim je glasanje na tom biračkom mjestu poništeno.

(3) Ako je protiv rješenja kojim je konstatirano da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenja kojim je glasanje na biračkom mjestu poništeno podneseno pravno sredstvo, rok za donošenje rješenja o provođenju ponovnog glasanja na tom biračkom mjestu računa se od dana kada je Komisiji dostavljena odluka po pravnom sredstvu.

(4) Ponovno glasanje provodi se u roku od deset dana od dana donošenja rješenja o provođenju ponovnog glasanja.

(5) Komisija imenuje novi birački odbor za provođenje ponovnog glasanja.

### **Rezultati izbora**

#### **Članak 62.**

(1) Izvještaj s ukupnim rezultatima izbora za svaki nacionalni savjet Komisija utvrđuje i objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ u roku od 96 sati od sata završetka glasanja.

(2) Ako je podneseno pravno sredstvo zbog nepravilnosti tijekom provođenja glasanja na biračkom mjestu i ako je podneseno pravno sredstvo protiv rješenja kojim se konstatira da se na biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja, odnosno rješenja kojim se poništava glasanje na biračkom

mjestu, rok za utvrđivanje i objavljivanje izvještaja s ukupnim rezultatima izbora računa se od dana kada su Komisiji dostavljene odluke o svim podnesenim pravnim sredstvima.

(3) Ako se na pojedinim biračkim mjestima provodi ponovno glasanje, rok za utvrđivanje i objavljivanje izvještaja s ukupnim rezultatima izbora računa se od zatvaranja biračkog mjesta na kojem je najkasnije ponovljeno glasanje, odnosno od dana kada su Komisiji dostavljene odluke o svim eventualno podnesenim pravnim sredstvima u vezi s ponovnim glasanjem.

(4) Republička izborna komisija na sjednici utvrđuje preliminarne rezultate izbora za sva biračka mjesta koja su obrađena u roku od 24 sata od zatvaranja biračkih mjesta.

(5) Komisija na svojoj web-prezentaciji objavljuje rezultate glasanja za svaki nacionalni savjet po biračkim mjestima.

### **Objavljivanje zapisnika o radu biračkih odbora**

#### **Članak 63.**

(1) Komisija na web-prezentaciji objavljuje sve zapisnike o radu biračkog odbora.

(2) Ako je ispravljena greška u popunjavanju zapisnika o radu biračkog odbora, objavljuje se i rješenje o ispravljanju zapisnika o radu biračkog odbora.

(3) Ako je Komisija donijela rješenje kojim konstatira da se na određenom biračkom mjestu ne mogu utvrditi rezultati glasanja ili rješenje kojim poništava glasanje na biračkom mjestu, na web-prezentaciji se uz zapisnik o radu biračkog odbora objavljuje i to rješenje.

### **Statistička obrada podataka**

#### **Članak 64.**

(1) Statističku obradu podataka pri provođenju izbora obavlja republička organizacija nadležna za poslove statistike, na temelju zapisnika o radu biračkih odbora.

(2) Statistička obrada podataka vrši se prilikom primopredaje izbornog materijala nakon glasanja između biračkog odbora i radnog tijela i u sjedištu Komisije.

(3) Republička organizacija nadležna za poslove statistike određuje osobu koja će, po završetku glasanja, prisustvovati primopredaji izbornog materijala između biračkih odbora i radnih tijela, izvršiti logičko-računsku kontrolu podataka u zapisnicima o radu biračkih odbora, sudjelovati u kontroli zapisnika o radu biračkog odbora i unijeti rezultate glasanja iz zapisnika o radu biračkih odbora koji ne sadrže formalne nedostatke u bazu rezultata izbora.

(4) Predlagač proglašene izborne liste može Komisiji prijaviti osobu koja ima pravo prisustvovati statističkoj obradi podataka u Komisiji i prilikom primopredaje izbornog materijala nakon glasanja između biračkog odbora i radnog tijela.

(5) Odmah nakon što se statistički obrade, podaci o rezultatima glasanja na biračkim mjestima se objavljuju na web-prezentaciji Komisije, počevši

od podataka s prvog obrađenog biračkog mjesta, zaključno s objavljivanjem ukupnih rezultata izbora.

## **XII. NADGLEDANJE I PRAĆENJE RADA TIJELA ZA PROVOĐENJE IZBORA**

### **Predstavnici predlagača proglašanih izbornih lista**

#### **Članak 65.**

(1) Rad tijela za provođenje izbora mogu nadgledati predstavnici predlagača proglašanih izbornih lista.

(2) Sjednici Komisije, sastanku radne grupe ili sastanku radnog tijela može prisustvovati samo jedan predstavnik predlagača proglašene izborne liste.

(3) Predstavnik predlagača izborne liste može nadgledati rad svih biračkih odbora na teritoriju općine/grada/gradske općine grada Beograda za koju je prijavljen, s time da na jednom biračkom mjestu ne mogu istovremeno prisustvovati dva predstavnika istog predlagača izborne liste.

(4) Za nadgledanje rada tijela za provođenje izbora predlagač izborne liste može ovlastiti punoljetnog državljanina Republike Srbije koji nije kandidat za člana nacionalnog savjeta ili član tijela angažiranih na provođenju izbora.

(5) Predstavnici predlagača proglašene izborne liste mogu nadgledati rad samo onih biračkih odbora koji provode izbore za članove nacionalnog savjeta na kojima sudjeluje predlagač proglašene izborne liste.

(6) O svojim predstavnicima ovlaštenim za nadgledanje rada Komisije, predlagač proglašene izborne liste obavještava Komisiju najkasnije pet dana prije dana održavanja izbora, na obrascu koji propisuje Komisija.

(7) O svojim predstavnicima ovlaštenim za nadgledanje rada radnih tijela i biračkih odbora po općinama/gradovima/gradskim općinama grada Beograda, predlagač proglašene izborne liste obavještava Komisiju najkasnije deset dana prije dana održavanja izbora, na obrascu koji propisuje Komisija.

(8) Predstavnicima predlagača izborne liste ovlaštenim za nadgledanje rada tijela za provođenje izbora Komisija izdaje odgovarajuće akreditacije u koje se upisuju neophodni podaci navedeni u obavijesti Komisiji o predstavnicima predlagača izborne liste.

(9) Pravovremeno primljene obavijesti iz stavka 7. ovog članka, Komisija dostavlja biračkim odborima, preko radnih tijela.

(10) Komisija posebnim aktom propisuje obrazac popisa ovlaštenih osoba za nadgledanje rada tijela za provođenje izbora.

(11) Troškove nadgledanja rada tijela za provođenje izbora snose predlagači proglašanih izbornih lista čiji predstavnici nadgledaju rad tijela za provođenje izbora.

### **Domaći i strani promatrači**

#### **Članak 66.**

(1) Na prijavljivanje domaćih i stranih promatrača rada tijela za provođenje izbora shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje izbor narodnih poslanika o promatranju rada tijela za provođenje izbora.

(2) Komisija posebnim aktom propisuje obrasce za podnošenje prijava za promatranje rada tijela za provođenje izbora.

### **Položaj predstavnika predlagača izbornih lista i promatrača**

#### **Članak 67.**

Na položaj predstavnika predlagača izbornih lista i promatrača shodno se primjenjuju odredbe zakona kojima se uređuje izbor narodnih poslanika o promatranju rada tijela za provođenje izbora.

### **XIII. ZAŠTITA IZBORNOG PRAVA**

#### **Članak 68.**

Na zaštitu izbornog prava shodno se primjenjuju odredbe o zaštiti izbornog prava zakona kojima se uređuje izbor narodnih poslanika, s time što se zahtjev za poništavanje glasanja na biračkom mjestu podnosi Komisiji.

### **XIV. ZAVRŠNE ODREDBE**

#### **Članak 69.**

Obrasce za provođenje izbornih radnji Komisija propisuje u roku od pet dana od dana donošenja odluke o raspisivanju izbora.

#### **Članak 70.**

Danom stupanja na snagu ovog uputstva prestaje vrijediti Uputstvo za provođenje neposrednih izbora za članove nacionalnih savjeta nacionalnih manjina („Službeni glasnik RS“, broj 57/18 – pročišćeni tekst).

#### **Članak 71.**

(1) Ovo uputstvo se objavljuje u „Službenom glasniku Republike Srbije“ i na web-prezentaciji Komisije.

(2) Ovo uputstvo stupa na snagu danom objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije“.

02 Broj 013-1894/22

U Beogradu, 5. rujna 2022. godine

### **REPUBLIČKA IZBORNA KOMISIJA**

PREDSJEDNIK

Vladimir Dimitrijević